

Sensorveiledning SOS3001 Sosiologisk teori V-2020

Læringsutbytte

Kunnskap: Studenten har

- 1: Kunnskap om fagtradisjonen i sosiologidisiplinen, inkl. relasjon til samfunnshistoriske kontekster
- 2: Inngående kunnskap om klassiske og moderne sosiologiske teorier og perspektiver
- 3: Kunnskap om de sentrale samtidige diskusjonene innen sosiologifaget

Ferdigheter: Studenten skal kunne

- 1: Gjenkjenne forskjellige teoretiske posisjoner i faglige tekster, og forstå implikasjonene av disse
- 2: Kunne sammenfatte, analysere og kritisere sosiologiske teorier og perspektiver
- 3: Kunne presentere sosiologiske teorier og perspektiver muntlig og skriftlig
- 4: Kunne utvikle egne teoretiske analyser
- 5: Kunne veilede studenter/fagfellers arbeid med teoretiske spørsmål

Pensum finnes til slutt i dokumentet.

Formelle krav

Det blir gitt en samlet karakter på eksamen hvor denne oppgaven teller 50 prosent av den totale karakteren, og semesteroppgaven utgjør den andre halvparten. Krav til oppgaven: Times New Roman, 12 punkts skriftstørrelse, 1,5 linjeavstand, 3000 ord (pluss/minus 10 prosent). Forside, litteratur, noter og eventuelle vedlegg regnes ikke med.

Oppgavesettet for eksamen består av to oppgaver, og en av dem skal besvares. Begge oppgavene er tredelte og har tydelige problemstillinger slik at det ikke er nødvendig å formulere en egen. Det er rom for egne valg av teoretiker(e) fra pensum i tillegg til de spesifiserte. Kapitler fra antologier, Bensecry mfl. (2017) *Social Theory Now* og Rojas (2017) *Theory for the Working Sociologist*, kan også trekkes inn. Gode sosiologiske tolkninger og resonnementer og velvalgte empiriske eksempler vil bli belønnet.

Oppgave 1

Ta utgangspunkt i Youtube videoen med den slovenske sosiologen og filosofen Slavoj Žižek (2015) Democracy and capitalism are destined to split up (17.19 minutter).

https://www.youtube.com/watch?v=AXVExtZe_w

Redegjør for hans teori/innholdet i presentasjonen. Kontraster deretter dette med teoriene til den amerikanske sosiologen Erik Ohlin Wright og en annen selvvalgt forfatter fra pensum. Diskuter likheter og ulikheter mellom de tre bidragene, og bruk gjerne empiriske eksempler.

I denne oppgaven er det forventet at kandidaten redegjør for Žižek sin beretning om libereral demokratisk kapitalisme, og hvorfor kapitalisme ikke trenger demokrati for å

fungere. Begrepet «commons» (kulturelle og naturlige ressurser til individuelt og kollektivt forbruk) er sentralt for å forstå de globale utfordringene. Žižek snakker også om nye former for apartheid, og synlige og usynlige former for regulering og kontroll i et globalisert verden. Ohlin-Wright stiller en samfunnsdiagnose med 11 elementer for hvorfor kapitalismen ikke fungerer, men bidrar til at klasseforhold viderefører eliminerbare menneskelige lidelser. Deretter lanserer han sitt frigjørende alternativ. En middels oppgave viser forståelse for noen av begrepene og resonnementene til de to sosiologene, mens de beste har med hovedtrekkene. Flere forfattere er aktuelle som selvvalgt sosiolog; Marx om kapitalismens framvekst, klassesamfunn og utbytting, Weber om protestantismens etikk og rasjonalitet, Durkheim om arbeidsdeling og samfunnsutvikling, Polanyi om de sosiale konsekvensene av uregulert kapitalisme og Fraser sin kritikk av Marx' teorier om kapitalismen. Både likheter og ulikheter mellom alle teoretikerne må være inkludert i de beste besvarelsene, og egne refleksjoner og eksempler vil trekke opp.

Oppgave 2

Velg tre kvinnelige sosiologer fra pensum og redegjør for deres bidrag til sosiologisk teori. Diskuter deretter likheter og ulikheter mellom dem, og bruk gjerne empiriske eksempler. Avslutningsvis diskuter hvorfor så få kvinnelige sosiologer er representert i sentrale oversiktsantologier og pensum i sosiologisk teori på masternivå i Norge.

Denne oppgaven er åpen og fordrer god kjennskap til pensum på tvers. Aktuelle teoretikere er Butler (kjønn som performance), Gherardi (kjønn som kategori), Hill Collins (interseksjonalitet), Hochschild (kjønn, emosjoner, familie, marked), Salzinger (kjønn som verb), Scott (kjønn som kategori) og Riessman (kjønnsstruktur, nye kjønnsrepresentasjoner). De beste besvarelsene får fram både likheter og ulikheter mellom teoretikerne og betydning av kontekst og tidsepoker. Den siste delen åpner opp for selvstendighet og argumenter om fagets framvekst med hovedsakelige mannlige sosiologer, makt og diskriminering, valg av tema og perspektiver blant kvinnelige og mannlige sosiologer og kultur, tradisjon og institusjonalisering.

Pensum SOS 3001 Sosiologisk teori høsten 2019

Hovedpensum er merket med svart tekst, grønn tekst er til gruppearbeid på seminar, og blå tekst er ekstra tekster til bruk ved oppgaveskriving eller for å lese originallitteratur fra utvalgte teoretikere.

Bøker

Atkinson, Paul og William Housley (2003) *Interactionism*. London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage. 202 s.

Bauman, Zygmunt og Tim May (2019) *Thinking Sociologically*. Oxford: Wiley Blackwell. 198 s.

Benzecry, Claudio E., Krause, Monika og Isaac Ariail Reed (2017) *Social Theory Now*. Chicago: Chicago University Press, 416 s.

Foucault, Michel (2002) *Forelesninger om regjering og styringskunst*. Oslo: Cappelens upopulære skrifter, 42. 120 s.

Morrison, Ken (2006) *Marx, Durkheim, Weber*. Sage: London. 2nd edition, 463 s.
Rojas, Fabio (2017) *Theory for the Working Sociologist*. New York: Columbia University Press. 190 s.

Kompendium

- Butler, Judith (2004). Gender regulations. I Judith Butler *Undoing Gender*. New York and London: Routledge. (40-56).
- Durkheim, Emile (1984). The progress of the division of labour and of happiness. In *The Division of Labour in Society*. Book II, Chapter 1 (pp. 179-199). New York: The Free Press. Utgitt i 1893.
- Fraser, Nancy 2014: Behind Marx's hidden abode. For an expanded conception of capitalism. *New Left Review*, Vol. 86: 55-72.
- Hochschild, Arlie R. (1996) *Work, family and time as the locus of symbolic interaction*. Vilhelm Aubert Memorial Lecture 1995. Oslo: Institute for Social Research and Department of Sociology, University of Oslo.
- Hochschild, Arlie R. (2002) The sociology of emotion as a way of seeing. In Gillian Bendelow, and , Simon J. Williams (eds.), *Emotions in Social Life: Critical Themes and Contemporary Issues* (pp. 3-15). Florence: Routledge.
- Lukes, Steven (2004) *Power: A Radical View*. Utdrag fra kap. 1, s. 14-38. Palgrave, Macmillan, 2nd edition.
- Luhmann, Niklas (2013) Intersubjektivitet eller kommunikasjon: ulike utgangspunkt for sosiologisk teoridannelse, s. 183-200. I Niklas Luhmann, *Sosiologisk teori*. Oslo: Akademika Forlag.
- Marx, Karl og Friedrich Engels (1969/1984): *Det kommunistiske manifest*, kapittel 1, s. 9-29. Larvik: Falken forlag. Utgitt i 1848.
- Riesmann, B. (2018) *Where the Millennials Will Take Us. A New Generation Wrestles with the Gender Structure*. Oxford: Oxford University. Chap. 9, pp. 258-277.
- Twamley, Katherine, Doidge, Mark and Andrea Scott (eds.) (2015) *Sociologists' Tales. Contemporary Narratives on Sociological Thought and Practice*. Bristol: Policy Press. Tre utdrag: Beverley Skeggs, pp. 41-48, Linsey McGoey pp. 117-122, Anthony Heath, pp. 225-233.

@-artikler (tilgjengelig på nett)

- Gherardi, Silvia (2017) One turn ... and now another one: Do the turn to practice and the turn to affect have something in common? *Management Learning*, 48(3) 345-358
- Gherardi, S Gender (2018) If we practice posthumanist research, do we need gender' any longer? *Gender Work and Organization*, Anniversary issue article, 26: 40-53.
- Hochschild, Arlie R. (2011) Emotional life on the market frontier. *The Annual Review of Sociology*, 37:21-33.
- Healy, Kieran (2017) "Fuck nuance", *Sociological Theory*. 35(2), 118-127.
- Salzinger, Leslie (2004) From gender as object to gender as verb: Rethinking how global restructuring happens. *Critical Sociology*, 30(1): 43-62.
- Scott, Joan Wallach (2010) Gender: Still a useful category of analysis. *Diogenes*, 57(7): 7-14.
https://sites.duke.edu/his180/files/2014/08/Scott_Gender-Still-a-Useful-Category-of-Analysis.pdf

Polyani, Karl (1944/2002) *The Great Transformation. The Political and Economic Origins of Our Time*.

(https://inctpped.ie.ufri.br/spiderweb/pdf_4/Great_Transformation.pdf
Del 2 (kap -10) 33-129.

Weber, Marx (1968) "Basic sociological terms". In *Economy and Society*. s. 3-62.
Berkeley, Los Angeles, London: University of California Press.

<http://anthropos-lab.net/wp/wp-content/uploads/2011/12/Weber-Basic-Sociological-Terms.pdf>

Wright, Erik Ohlin (2010) *Envisioning Real Utopias*.

<http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.152.6099&rep=rep1&type=pdf> Kapittel 3 (22-57) og 12 (265-270)

Podcast

Collins, Patricia Hill (2018) *Intersectionality, Unequal Citizenship & Political Solidarity*. Vilhelm Aubert Memorial Lecture, UiO, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi. (Tid: 1.39)

https://screencast.uninett.no/relay/ansatt/bethinjuio.no/2018/08.11/5980533/Aubert_Memorial_Lecture_2018_Patricia_Hill_Collins_-_20181108_161242_39.html